

Türkiye Bilişim Vakfı (TBV), MasterCard, Vodafone Türkiye, Intel, İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) ve Novusens Akıllı Şehirler Enstitüsü'nün ortaklaşa yürüttüğü Türkiye Akıllı Şehirler Değerlendirme Raporu kamuoyu ile paylaşıldı.

Gerek ülkemizde, gerekse yurtdışında akıllı şehirler konusunda çalışan tüm kurum ve kuruluşlara referans olması planlanan "Türkiye Akıllı Şehirler Değerlendirme Raporu" 1 Mart Salı günü Hilton Otelinde gerçekleşen basın toplantısında kamuoyu ile paylaşıldı.

Türkiye'nin akıllı şehirler konusundaki mevcut resminin ortaya koyulduğu çalışmada; ulaşım, enerji ve su alanlarında ortaya çıkan çarpıcı sonuçların yanı sıra önümüzdeki dönemde atılacak adımlar ve hayata geçirilecek projelerin detayları aktarıldı.

Türkiye Bilişim Vakfı Başkanı Faruk Eczacıbaşı, MasterCard Genel Müdürü Yasemin Bedir, Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Engin Aksoy, Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın, Novusens Akıllı Şehirler Enstitüsü Kurucu Ortağı Berrin Benli ve İTÜ Bilgisayar Bilişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Sema F. Oktuğ'un katılımıyla gerçekleşen basın toplantısında, her paydaş kendi alanlarında yaptıkları çalışmaları ve oluşturdukları çözüm önerilerini paylaştılar.

TBV Başkanı Faruk Eczacıbaşı açılış konuşmasına teknolojinin bugün geldiği noktaya kadar geçen süreyi hem dünyadan hem de Türkiye'den çarpıcı örneklerle aktardı. Gerek cep telefonlarının gerekse internetin keşfedilmesi ile yaşanan olayları nüktedan örneklerle paylaşan Eczacıbaşı, Türk bilişim Vakfı olarak 20 yıllık süreçte çok hızlı bir gelişime tanık olduklarını, ikinci 20 yıllık dönemde de tüm çözüm ortaklarına teşekkür ederek başladı.

MasterCard olarak yaşanan her anı 'paha biçilemez' yapmayı hedeflediklerini ve Akıllı Şehirleri yürekten desteklediklerini belirten MasterCard Genel Müdürü Yasemin Bedir ise sözlerine şöyle devam etti: "Biz MasterCard'da, sizin için daha "değerli" olana vakit ayırın diye üzerimize görev düşen her alanda inovatif teknolojiler üretiyoruz. Hem vatandaşların hem de yerel yönetimlerin daha pratik deneyimler yaşamalarını sağlıyoruz. Örneğin trafik sorununu çözmek için toplu taşımanın "tercih edilir" hale gelmesi gerek. Kimi insan 3 vasıta değiştirip işine gidiyor. Her vasıtaya ayrı bilet, ayrı kart almak hem meşakkatli hem de zaman kaybı. Dünyanın en büyük şehirlerinden Londra, Şikago, St. Petersburg, Kiev ve Bükreş MasterCard'ın sunduğu global bir sistemi kullanıyor. Bugün Londra'daki 1 milyonu aşkın kişi MasterCard temassız teknolojisi sayesinde ulaşım ödemelerini banka kartlarıyla ya da cep telefonlarıyla yapabiliyor. Kartını ya da telefonunu şöyle bir okutup geçmesi yetiyor. Akıllı Şehir tanımına dair birçok açıklama var literatürde; bizim için "Akıllı şehir" teknolojileri örgün bir şekilde kullanarak, yaşam alanı tanıdığı vatandaşların hayatını daha iyi, daha akıcı, daha verimli hale getiren şehirdir. Günümüzde şehirlerin yaşanılabilir olması için "akıllı" olması gereklidir. Dolayısıyla durum analizi yaparak nerede olduğumuzu bilmek, ne yapılacağına adımlarını belirlemek için çok önemli. Evet, yapılacak, yapılabilecek birçok şey var. Ama bunların hiçbirisini yalnız yapmak mümkün değil. Devletlerin, teknoloji şirketlerinin, iş sahiplerinin ve tabii ki kent sakinlerinin el ele vermesi, işbirliği yapması çok önemli. "Başlamak başarmanın yarısıdır" derler. Kendini geleceğe yatırım yapmaya adanmış güçlü kuruluşlar olarak, "Akıllı Şehir" uygulamaları için bir araya geldik. İnanıyorum ki, el ele verip emin adımlarla ilerleyeceğiz."

Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın 'Sanayi Devrimi'nden bu yana, dünyanın ve yaşam tarzlarımızın en hızlı şekilde değiştiği dönemden geçiyoruz. Güçlü internet altyapıları, bulut bilişim ve Nesnelerin İnterneti dediğimiz yeni teknoloji dalgasıyla birlikte veri üreten sensörler, birbirleriyle konuşan cihazlar yaşadığımız

kentleri de şekillendiriyor. Nesnelerin İnterneti uygulamaları için şehirlerin 2020 yılına kadar 1.5 trilyon dolarlık bir kaynak ayırması bekleniyor. Akıllı toplu taşıma sistemleri, enerji tasarrufu sağlayan binalar, çevre ve atık yönetimi gibi basit uygulamalarla 2050 yılına kadar yaklaşık 22 trilyon dolar tasarruf sağlanması hedefleniyor. Bu alanda öncü şirketlerden biri olarak Akıllı Şehirleri odağımıza koyuyoruz. Intel Türkiye olarak pek çok kamu kuruluşu ve belediyeyle ortaklaşa çalışarak projeler geliştiriyor, Nesnelerin İnterneti konusunda uçtan uca çözümler sunuyoruz. Özellikle akıllı ulaşım, akıllı mağazalar, akıllı fabrikalar, akıllı evler ve şehirler konusunda Türkiye’de pek çok çalışma yürütüyoruz. Birçok belediyede otobüs hattı optimizasyonu, yolcu güvenliği ve bilgilendirme sistemlerini iş ortaklarımız ile hayata geçiriyoruz. Proje ortaklarımızla birlikte hayata geçirdiğimiz ‘Akıllı Şehirler Raporu’ da bu konuya verdiğimiz önemin bir göstergesi çünkü dünyanın en hızlı büyüyen 10 şehirden 4’ü Türkiye’de. Önümüzde hem büyük bir fırsat hem de zorunluluk var. Nesnelerin İnterneti dönüşümünün gerisinde kalmayıp bu akıma öncülük etmemiz, şehirlerimizi daha yaşanabilir ve daha üretken hale getirmemiz gerekiyor. ‘ şeklinde konuştu.

Vodafone Türkiye İcra Kurulu Başkan Yardımcısı Engin Aksoy ise, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de dijital nüfusun her geçen gün arttığını, dijitalleşen nüfusla birlikte kamu hizmetlerinin de aynı hızda dijitalleşmesi gerektiğini vurguladı. Belediyelerin ve diğer kamu kurumlarının dijitalleşme endeksini ölçtükleri ‘Yarına Hazırım Platformu’ hakkında bilgiler paylaşan Aksoy, “Dijitalleşme endeksini hesaplarken 93 soru soruyor ve 100’ü aşkın kurumsal çözümü belediyelerin hizmetine sunuyoruz. Belediyeler için hazırladığımız Akıllı Şehir Endeksi çalışmasını Türkiye’nin dört bir yanında 26 büyükşehir belediyesiyle yüz yüze görüşmeler yaparak hayata geçirdik. Yaptığımız ölçümlerde, ‘Yarına Hazır Şehirler’ Büyükşehir Belediyesi Ortalama Skoru’nu %55 olarak tespit ettik. Daha çok insanın yoğun olarak şehirlerde yaşadığı ve akıllı teknolojilere ihtiyacın arttığı bir geleceğin bizi beklediği düşünülürse, bu oranın yeterli olmadığı ve dijitalleşmede daha çok yol kat edilmesi gerektiği de anlaşılacaktır. Bu noktada, başta belediyelerimiz olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşlarının, dijital inovasyonları vatandaş tabanına indirmesi ve tam performansla uygulaması önem taşıyor. Vodafone olarak, sabit ve mobil iletişim teknolojilerindeki gücümüzü global deneyimimizle harmanlayarak merkezi ve yerel kamu kurumlarımızın hizmetine sunmaya devam edeceğiz” dedi.

İTÜ Bilgisayar Bilişim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Sema F. Oktuğ yaptığı konuşmada Akıllı Şehir uygulamalarına giden yolda uzman yetiştirilmesi ve araştırma birliğinin sağlanması için üniversitelerin önemine dikkat çektiği konuşmasında; üniversitelerin araştırmalara yönelik olarak uygulamaların modellenmesi, problem yaratabilecek durumların önceden tespit edilmesi, çözüm önerilerinin getirilmesi, verilerin incelenmesi, veriler arasındaki ilişkinin belirlenmesi gibi konularda destek veren kurumlar olduğunu ifade etti. Oktuğ konuşmasını şu sözlerle tamamladı: “Türkiye Akıllı Şehirler Hazırlık Değerlendirme Raporu’nun bu alanda yol açıcı bir olduğuna inanıyor ve destek veren tüm kurumlara teşekkür ediyorum.”

“Akıllı şehirlerin teknoloji yardımıyla pek çok çözümler sunmakla birlikte, odağının teknoloji değil, insan olmasının önem taşıdığını; teknolojinin, vatandaşların yaşam kalitesini arttırmaya destek olacak bir araç olarak kullanılmasının ve akıllı şehir uygulamalarının başarıya ulaşması açısından kilit bir öneme sahip olduğunu” belirten Novusens Akıllı Şehirler Enstitüsü Kurucu Ortağı Berrin Benli, daha sonra 3 Haziran 2015 – 18 Ocak 2016 tarihleri arasında Türkiye’nin büyükşehir belediyelerinde, bu şehirlere bağlı idareler ile ilçe belediyelerinde, sular idarelerinde ve enerji dağıtım şirketlerinde gerçekleştirilen çalışmanın detaylarını ve Türkiye Akıllı Şehirler Hazırlık Değerlendirme Raporu’nun sonuçlarını paylaştı.

İşte Şehrin Akıllı Hali raporunun çarpıcı sonuçları:

- Akıllı şehir projelerinin gerçekleştirilmesinde belediyelerin karşılaştıkları finansman güçlüklerini gidermek amacıyla merkezi kaynakların yardımıyla bir fon oluşturulması; ilgili fonun belirlenen alanlarda, istenilen şartlara ve standartlara sahip projelerin belli
- STK, üniversiteler ve diğer belediyelerle işbirliğinin daha da geliştirilebileceği gözlemlenmiştir. Bu nedenle projelerin başarılı olması için gerekli kritik başarı faktörlerinden biri olarak kurumlar arasında işbirliğini ve sinerjiyi artırıcı çalışmalar başlatılması;
- Mevcut akıllı şehir uygulamalarının beklenildiği ölçüde bulut bilişim ve büyük veri analitiğinden faydalanmadıkları gözlemlenmiştir. Akıllı şehir uygulamalarının veriye dayalı olmalarından dolayı, ilgili kurumların uygun veri setlerini mahremiyet ilkelerini dikkate alarak kullanıma açmasının sağlanması;
- Akıllı şehirler konusundaki bilgi ve deneyim eksikliği ile ele alındığında, uygulamalarda yetkin insan kaynağı konusunun önemi ortaya çıkmaktadır. Akıllı şehir projelerindeki insan kaynağı yetersizliğinin giderilmesi şarttır;
- Yenilikçi yaklaşım, kurumların akıllı şehirler konusundaki gelişmeleri içselleştirerek, şehrin ihtiyaçlarına göre hızlı bir şekilde adapte edebilmelerini gerektirmektedir.
- Vatandaş odaklı, toplumsal inovasyonu hedefleyen, kullanıcılarla üreticilerin birlikte ürün ve hizmetleri tasarlayıp geliştirdikleri ortamların oluşturulması. Vatandaşların akıllı şehir platformları aracılığı ile şehre dair karar verme mekanizmalarına dahil edilmesi.
- Akıllı şehirler konusunda ulusal strateji, kentsel dönüşüm, standartlar, işbirliği, sistemlerin birlikte çalışabilirliği, kurumlar arası veri alışverişi gibi konularda mahalli idareler ile ilgili kuruluşlara yönelik tavsiyelerde bulunacak bir ulusal mekanizmanın hayata geçirilerek ve İl düzeyinde akıllı şehir çerçevesinde yapılacak BİT ilişkili strateji, yatırım ve uygulamalar konusunda eşgüdüm sağlanması için koordinasyon mekanizmasının kurulması ile birlikte yatırım kararlarının etkinliğinin artırılması, mükerrer yatırımların azaltılması ve kaynak tasarrufu sağlanması mümkün olabilecektir.
- Akıllı şehir projelerinin gerçekleştirilmesinde belediyelerin karşılaştıkları finansman güçlüklerini gidermek amacıyla merkezi kaynakların yardımıyla bir fon oluşturulması ve bu fonun belirlenen alanlarda, istenilen şartlara ve standartlara sahip projelerin belli bir oranda desteklemesinin, kavram sınaama projelerinin teşvik edilmesinin sağlanması. Ayrıca kurumlar arasında eksikliği hissedilen işbirliğini ve sinerjiyi artırıcı çok ortaklı PPP modeline sahip projelerin desteklenmesi (birden fazla belediye, üniversite, STK, şirket gibi)
- Akıllı şehir uygulamalarının veriye dayalı olmalarından dolayı öncelikle ilgili kurumların halen kullanıma açık mevcut verilerini başka bilgi sistemleri tarafından okunabilecek (machine readable) şekilde kullanıma açmalarının sağlanması ve kurumların sosyal fayda yaratabileceğine inandıkları uygun veri setlerini mahremiyet ilkelerini dikkate alarak yaşayan laboratuvarlar (living lab), 'hackathon' gibi yapılar ve organizasyonlar aracılığı ile kullanıma açılması;
- Ülke çapında ve de özellikle kalkınmakta olan bölgelerde hem akıllı şehirler konusunda bilgi ve deneyim eksikliğini giderecek hem de BİT konusundaki uzmanlığı ve kapasiteyi arttıracak eğitimler verilmesi (yüz yüze ve çevrim içi), etkinlikler düzenlenmesi ve bu sayede akıllı şehir projelerindeki insan kaynağı yetersizliğinin giderilmesine katkıda bulunulması;

- Dünyadaki değişik bölgelerde yer alan başarılı akıllı şehir modellerinin incelenerek, dönüştürülmeye çalışılan veya yeni kurulan şehirlerimiz için uygulama modelleri geliştirilmesi ve değişik ölçekteki şehirler için ayrı yol haritaları hazırlanması;
- Ülkemizde başarılı akıllı şehir uygulamalarının, diğer il, ilçe ve kurumlarca uygulanabilmesi için işbirliği çalışmalarının başlatılması;
- Kavramların ve uygulama modellerinin küçük ölçekte uygulanarak değerlendirilmesi ve başarılı buldukları takdirde zaman ölçeklerinin büyütülerek, yaygınlaştırmaya çalışılması.

bir oranda desteklemesi ve kavram sınaama projelerinin teşvik edilmesi için etkin şekilde kullanılması;

Yukarıda listelenen genel öneriler, Türkiye Akıllı Şehirler Projesinin 2. aşamasında, 'Türkiye Akıllı Şehirler Yol Haritası ve Stratejisi' raporu olarak daha detaylı yayınlanacak.